

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/173/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

22/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. április 24-én előterjesztett **panaszát** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantatosító szerv – BRFK kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2017. április 23-án 9 óra 45 perckor becsöngettek a B-i V utca [...] tulajdonú lakásába. Éppen vacsoráztak, az élettársa nyitott ajtót. Köszöntek és közölték, hogy hangosan szól a tv. A panaszos élettársa kedvesen beinvitálta őket, hogy jöjjenek be és hallgassák meg hogy nem hangos a tv (Ezt későbbi beszélgetés után letagadták). Ezt követően a panaszos is odament az ajtóhoz, felháborítónak tartotta, hogy nem hajlandók együttműködni és csak a saját kis verziójukat fűjják, hogy hangos a tv és nem hajlandók az együttműködésre. Nem a rendőri intézkedés szabályainak megfelelően, lekezelően beszéltek, az intézkedés megkezdése előtt nem közölték nevüket, rendőri mivoltukat, szolgálati helyüket. A panaszos erre kérte, hogy igazolják magukat, azonban erre nem voltak hajlandónak. Erre a panaszos becsukta a bejárati ajtót. Későbbi beszélgetés során ezt teljesen másként adták elő, azt állították, hogy a panaszos rácsapta az ajtót a rendőr lábára. Ez hazugság és valótlanítás. A panaszos szerint nem az első hazugság az intézkedésük során. A panaszos felteszi a kérdést, ha a tényleg rácsapta a panaszos a rendőr lábára ajtót, akkor meg, hogy került az intézkedő rendőr lába a lakásba? Milyen jogcímen került oda, ha kedves barátságos invitálásra nem volt hajlandó bejönni és meghallgatni a televízió hangerejét? Ez a panaszos szerint ellentmondás.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezt követően folyamatosan csöngettek, gumibottal verték és rugdalták a bejárati ajtót abban kárt okozva. Olyan hangzavart csináltak, ami tényleg csendháborítás volt. Ez volt az igazi csendháborítás nem a panaszos tv hallgatása.

Erre a zajra ajtót nyitott a 83 éves idős szomszéd hölgy. A rendőrök berohantak a lakásába (a panaszos nem tudja milyen jogcímen) és az szomszéd erkélyéről kiabáltak. A szomszéd mobiltelefonon sírva hívta fel a panaszos élettársát, hogy rátörtek a rendőrök. Nagyon zaklatott volt. Többször lekapcsolták a lakás elektromos áramát ezzel kárt okozva a lakásban működésben lévő számítógép fájlrendszerében.

Mivel úgy hangzott, hogy nemsokára a panaszosra törik az ajtót, és mivel nem voltak hajlandók magukat igazolni, a panaszos felhívta a 112-es számot és bemutatkozást követően kérte a rendőrség segítségét, mert nem tartotta normálisnak, ami történik és megkérdezte, hogy igazi rendőrök vannak-e az ajtó előtt. Megerősítették, hogy igen és a telefonkezelője kérte, hogy a panaszos nyissa ki ajtót. Ezt követően természetesen kinyitotta az ajtót. Ekkor a rendőrök már 5-en voltak az ajtó előtt. A panaszos ekkor a lekapcsolt áram mellett sötétben állt a lakás ajtóban. A rendőrök pedig megint a saját valótlansággal verziójukat mondták. A panaszos szerint, hogy mi hangos és mi halk az relatív. Mutassanak jogszabály szerinti bemérési jegyzőkönyvet. Nyilván a rendőrök idegesek, feszültek voltak, mert tudták jól, hogy többszörös hibát követtek el. Közben visszahívták a rendőrségtől a panaszos, hogy jön a szolgálatvezető, a panaszos várja meg (Közben az ajtóban a rendőrök mondták a magukét).

A szolgálatvezető kiérkezésekor köszönt és mondta a nevét, rendfokozatát (Ő sem közölte szolgálati helyét, intézkedés tényét). Közben az ott levő rendőrök elmondták, mi történt. A panaszos ekkor nem hagyta szóhoz jutni. A panaszos volt annyira kulturált, hogy nem vágott a szarvukba, de amikor befejezte a rendőr akkor, jelezte a valótlanságokat. A szolgálatvezető azonban a rendőröknek adott igazat és nem fogadta el, amit a panaszos mond. Ez felháborító és erre a panaszos kijelentette, hogy vele sem lehet beszélni.

A panaszos kérte, hogy az ajtóban okozott kárt állítsák helyre, amire a szolgálatvezető természetesen ígéretet tett. A panaszos érti, hogy a munder becsületét védeni kell, de felháborító a rendőrség intézkedése, hazuggal teli ténymegállapítása. A szolgálatvezető kérésére fel fogják a panaszos jelenteni, a panaszosnak meg mondták, hogy majd ott mondja el véleményét. A panaszos határozottan tiltakozott az ilyen bánásmód ellen.

Mіндеzek alapján kéri a panaszos, hogy panasza a Rendőrségről szóló 1994. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Rtv.) 93. § (3) bekezdése alapján a Testület vizsgálja ki.

2) A panaszos 2017. április 27-én a Testület ügyfélszolgálatán személyesen tett előadásával kiegészítette a korábbi beadványát. A panaszos előadta, hogy a panaszt rendőri intézkedés este 21 óra 45 perckor történt. A panaszos nem tudta elfogadni azt, hogy nem azonosították magukat a rendőrök, ezért kvázi provokálta őket, hogy tegyenek ennek a kötelezettségüknek (azt mondta: „igazolják magukat, mert ilyen bohóc ruhát bárki felvehet.”), ezért becsukta az ajtót.

Elmondta, hogy a 112-es segélyhívó számot 2017. április 23-án 22 óra 22 perckor hívta. Ismeretlen számról 22 óra 31 perckor visszahívták, és közölték, hogy az ügyeletvezető a helyszínre megy. A rendőrök végül (vele együtt) már heten voltak a helyszínen.

Amikor az összes rendőr ott volt, az egyik, elsőként megjelent rendőr nő előadta a saját verzióját, és azt mondta, hogy a férfi rendőr lábára a panaszos rácsapta az ajtót. A panaszos elmondja, hogy ez nem igaz, mert ő becsukta az ajtót.

A panaszos alatt lakó szomszéd már korábban is feljelentést tett a panaszos ellen, csendháborítás miatt. A rendőrök közölték is, hogy előzőleg a szomszédjánál voltak, és azt mondták, hogy hangos a televízió.

A panaszos felhívónak tartja, hogy igazából a rendőrök magatartása idézte elő a csendháborítást, azzal, hogy verték és rugdosták az ajtót. A panaszos élettársa félt kinyitni az ajtót, attól tartott, ha kinyitja, a rendőrök megverik.

A rendőrök kapcsolgatták a villanyt (ezt alátámasztandó benyújtott a Testületnek két elektronikus levelet, amivel azt kívánja bizonyítani, hogy 22 óra után mikor lett újra áram.)

A mellette (tőle jobbra) lakó szomszéd nénihez is bementek (5. em. 1.), a hölgy is félt a rendőri magatartástól. Zokogva hívta fel a panaszos élettársát, hogy nyissanak ajtót, mert a tűzoltókkal fogják a rendőrök kivágnak az ajtót.

A panaszos a szolgálatvezető magatartását illetően azt kifogásolja, hogy nem hagyták szóhoz jutni, csak a rendőrök verzióját hallgatta végig, majd azt közölte: megúszhatta volna egy figyelmeztetéssel, így viszont szabálysértési feljelentéssel fognak élni. A panaszos azon kérdésre, hogy az ajtóban keletkezett kárt megfogják-e téríteni, a szolgálatvezető igennel felelt.

A panaszos később tudta meg, hogy a másik, emeleti szomszédjához is becsengettek a rendőrök (5. em. 3.)

A panaszos megadta az élettársa adatait. Továbbá csatolt két elektronikus levelet annak igazolására, hogy a rendőrök lekapcsolták nála az áramot. (Az egyik levél feladási dátuma 2017. április 23-a 22 óra 16 perc, a másiké 22 óra 55 perc.) Továbbá csatolt három fényképet az ajtóról, amin bekarikázta azokat a részeket ahol az intézkedés miatt megrongálódott az ajtó.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrség megküldte a küldési naplókat. Eszerint 21 óra 2 perckor segélyhívás érkezett csendháborítás miatt. A járőr megállapította, hogy a bejelentés megfelel a valóságnak. A szabálysértőt igazoltatni akarta a rendőr, de a személy visszazárta előttük az ajtót, mivel árendőröknek ő nem ad át iratokat. A személy ezt követően továbbra is hangosan hallgatta a tv-t vagy hifit. 22 óra 22 perckor a panaszos bejelentést tett a BRFK ügyeletére, hogy két rendőr nem igazolja magát és verik a bejelentő ajtaját, lekapcsolták a villanyt

A kitérkezés ideje 21 óra 28 perc volt, az intézkedés befejezésének időpontja 22 óra 48 perc.

2) 2017. április 23-án 21 óra 23 perckor Sz. Á. r. törm. és G. Á. r. örm. a Tevékenység-irányító Központ (továbbiakban: TIK) utasítására megjelent a Bp. kerület V. utca * szám * emeletén, mert onnan csendháborításról érkezett bejelentés. A * számú lakásnál az intézkedő járőrök kopogtatására egy hölgy nyitott ajtót, akinek bemutatkoztak, napszaknak megfelelően köszöntek, és közölték az intézkedés tényét és tárgyát. Felszólították a személyazonosságának igazolására. Közölték továbbá, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértés, és megkérték, hogy halkítsa le a televízió készülékét. Ekkor egy férfi jelent meg az ajtóban, akinek szintén napszaknak megfelelően köszöntek, és bemutatkoztak. A panaszos ekkor felszólította a járőröket, hogy adják át a rendőrigazolványukat, mert „ilyen bohócruhát bárki vehet”. Továbbá megjegyezte, hogy az intézkedő rendőrök árendőrök, és be fog telefonálni a 112-es segélyhívóra. Mielőtt a járőrök az igazolványukat felmutathatták volna, a panaszos becsapta előttük a lakás bejárati ajtaját. A rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak. A szolgálatukat a 10 mintájú bevetési öltözetben látták el, ami megfelel a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasításban foglaltaknak.

Ezek után kopogtak, és felszólították a bent tartózkodókat, hogy nyissák ki az ajtót, de ennek nem tett eleget senki. Ekkor felvették ismét a kapcsolatot a bejelentővel, aki behívta őket a saját ingatlanjába, ahol megállapították, hogy a csendháborítás továbbra is folytatódik. Ezután visszajelentett a járőr [...] Központnak, aki azt az utasítást adta, hogy kapcsolják le a szabálysértést elkövető személy lakásának áramszolgáltatását azzal a céllal, hogy a szabálysértés megszűnjön. Eközben a TIK a helyszínre küldött még egy rendőri egységet.. Miután az áramszolgáltatás minimális időtartamra megszűnt, ismét kopogtak, és felszólították, hogy nyissa ki az ajtót. A panaszos ennek sem tett eleget.

Az adatgyűjtés során több szomszéd is elmondta, hogy ez rendszeres probléma, de a panaszos mindenkit megfenyegetett, és félnek tőle. Eközben a TTK tájékoztatta az intézkedő rendőröket, hogy telefonon sikerül a panaszossal felvenni a kapcsolatot, de a panaszos megszakította a hívást. Majd 22 óra 34 perckor megérkezett a helyszínre V. Gy. r. zls. szolgálatparancsnok, akinek sikerült felvennie a kapcsolatot a panaszossal. Közölte vele, hogy az általa elkövetett cselekményért vele szemben szabálysértési feljelentéssel fognak élni, amit a panaszos tudomásul vett. 22 óra 45 perckor elhagyták a helyszínt.

Szemtanúja nem volt. Az intézkedésnél a helyszínen jelen volt Sz. Á. r. törm., G. Á.r. őrm., V. A. r. őrm., M. D. r. őrm., H. D. r. őrm., V. Gy. r. zls., M. K. r. őrm.

Végig kulturált, tisztelettudó hangnemben beszéltek az intézkedő rendőrök. A panaszos volt, aki gúnyos megjegyzéseket tett a járőrökre.

A járőrök nem verték gumibottal a panaszos ajtaját. Csak kopogtak, és hangos „Rendőrség, nyissa ki!” felszólítással kérték, hogy nyissa ki a bejárati ajtót.

A TIK utasítására, rövid időre megszüntették az áramszolgáltatást abból a célból, hogy megszüntessék a szabálysértést, illetve „a bejelentő ezen ok miatt hajlandó lesz felvenni a járőrökkel a kapcsolatot.”

Az intézkedés végén V. Gy. r. zls. panasztételi lehetőségeiről tájékoztatta a panaszost.

Sz. Á. r. törm. a panaszos által elkövetett, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 195. § (1) bekezdésébe ütköző csendháborítás miatt szabálysértés miatt feljelentés készített. Ez a feljelentés megküldésre került a B.-i kerületi Kormányhivatalnak, mivel az eljárást az ő hatáskörük lefolytatni.

2) A szabálysértési feljelentés annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a rendőrök először a bejelentővel vették fel a kapcsolatot, aki elmondta, hogy nem tud pihenni, mert az * emelet *. ajtó alatt lakók hangosan hallgatják a tévét. A rendőr bement a lakásba, ahol valóban tapasztalta a csendháborítás tényét. A bejelentő elmondta, hogy ez egy mindennapi visszatérő probléma, korábban többször próbálta felvenni a kapcsolatot az ott lakókkal, azonban ők nem kommunikáltak vele, vagy feljelentéssel fenyegették és rácsapták az ajtót.

Az *. emelet *. ajtónál kopogtatásra egy hölgy nyitott ajtót. A rendőr napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, majd közölte az intézkedés tényét és tárgyát, továbbá felszólította személyazonosságának igazolására. Közölte vele, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértés, majd felszólította, hogy halkítsa le a készülékét. A hölgy a felszólításnak nem tett eleget, illetve tagadta a szabálysértés tényét. Illetőleg miután rendőr közölte vele a szabálysértés tényét, és megkérte, hogy halkítsa le a tévé készülékét, felháborodva kérdezte „Hogy most dobjam akkor ki a tévém?”.

Fentieket követően egy férfi jelent meg az ajtóban, akinek a rendőr szintén napszaknak megfelelően köszönt, valamint bemutatkozott. A férfi, kezében egy szelet pizzával, felszólította rendőrt, hogy részére adja át az igazolványát, majd közölte, hogy „ilyen bohóc ruhát bárki vehet” és hogy a jelenlétük árendőrök és, hogy be fog telefonálni a 112-re. Mielőtt az igazolványát felmutathatta volna a rendőr, a panaszos becsapta az ajtót.

Ezek után a rendőr ismételen kopogott és felszólította a bent tartózkodókat, hogy nyissák ki az ajtót, azonban azt senki sem nyitotta ki. Ismét felvette a kapcsolatot a bejelentővel, aki a lakásába behívta a rendőröket, akik megállapították, hogy a csendháborítás továbbra is folytatódik.

A történeteket jelentette a rendőr [...] Központnak, aki utasítást adott arra, hogy kapcsolja ki a fent említett lakás áramszolgáltatását, továbbá tájékoztatta, hogy megerősítő erőként további járőr érkezik a helyszínre.

Miután az *. emelet *. lakás áramszolgáltatása megszűnt ismét megpróbálta felvenni a rendőr a kapcsolatot a férfival, aki kopogtatásomra és hangos: „Rendőrség, nyissák ki!” felszólításomra sem nyitott ajtót.

Az erősítés a helyszínre 22 óra 5 perckor érkezett *. A. r. őrm. vezetésével, aki szintén sikertelenül próbálta a kapcsolatot felvenni a bent tartózkodókkal.

Időközben adatgyűjtést végzett a rendőr a lakóépületben, több lakót is meghallgatott, akik mind úgy nyilatkoztak, hogy zavarja őket a szomszéd tévézése. A szomszéd lakás erkélyéről is megpróbálták felvenni a kapcsolatot a panaszossal.

A történeteket jelentettem [.....] Központnak, aki azt a tájékoztatást adta, hogy sikerült telefonon felvenni a kapcsolatot a lakásban tartózkodó panaszossal, akivel közölte, hogy a saját érdekében nyisson ajtót, majd a további kommunikáció során [...] Központtal is megszakította a hívást a panaszos.

A helyszínre 22 óra 34 perckor érkezett V. Gy. r. zls. szolgálatparancsnok, akinek sikerült felvennie a kapcsolatot a férfival, mely során az ő és a hölgy adatai is megállapításra kerültek. A szolgálatparancsnok közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt, továbbá, mivel a szabálysértést a felszólítás után is folytatta, vele szemben szabálysértési feljelentés készül, melyet megértett és tudomásul vett. A panasztételi lehetőségeiről a panaszos tájékoztatva lett. Megjegyzi még, hogy amikor a panaszos másodszor ajtót nyitott, kezében tartott egy fekete színű mobiltelefont, mellyel valószínűleg hangfelvételt készített.

3) Sz. Á. r. törm. – a Testület megkeresésére írt – kiegészítő jelentése az alábbi többletinformációt tartalmazza: A központ az utasítást adta, hogy kapcsolják ki a fent említett lakás áramszolgáltatását azzal a céllal, hogy a szabálysértés ténye megszűnjön, továbbá azon célból kifolyólag, hogy ezen tények következményére hajlandó lesz majd felvenni a kapcsolatot a panaszos és ajtót nyit.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a II. cikkben meghatározott emberi méltósághoz való jogát és a VI. cikkben meghatározott személyes adatok védelméhez való jogát, továbbá a XIII. cikkben meghatározott tulajdonhoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A rendőrök intézkedési kötelezettsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kellett mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) Szabs. tv. 195. §-a szerinti csendháborítás követi el az, aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalmát, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentése érkezett a rendőrkapitányságra a panaszos lakóhelyéről kiszűrődő erős zajról.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy az érintett ingatlanban csendháborítás szabálysértését követik el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

2) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e, jogszerűen kívánták-e igazoltatni a panaszost..

A rendőrök segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdése rendezi, eszerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a

törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A rendőri jelentések szerint a rendőrség járőrt küldött a helyszínre, aki ott felvette a kapcsolatot a bejelentővel, majd személyesen is megtapasztalt a csendháborítás megvalósulását, ezt követően a panaszos lakásához ment, ahol az ajtót nyitó élettársnak azonosította magát, majd tájékoztatta a szabálysértés tényéről és kérte annak megszüntetését. A nő azonban nem volt együttműködő, majd a panaszos is megjelent, aki igazolványt követelt a rendőrtől, majd annak megmutatása előtt becsukta az ajtót és felszólítás ellenére sem nyitotta ki azt.

A panaszos a beadványában maga is elismeri, hogy tévézett, azonban vitatja, hogy túl hangosan szólt volna. (Véleménye szerint relatív, hogy mi minősül hangosnak.)

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazolat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy a panaszos vonatkozásában felmerült a jogsértő cselekmény egyszerű gyanúja, így az igazoltatásának megkezdésére, illetve a későbbiekben a tényleges igazolására jogszerűen került sor.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi adatok védelméhez fűződő joga az igazoltatás megkezdése, illetve a későbbi tényleges igazoltatása miatt.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök kártokoztak a berendezésekben, egyrészt azért, hogy szétverték az ajtót, másrészt az áramkimaradás miatt megsérült a számítógépe.

a) A rendőrök a jelentésekben, illetve a válasziratban tagadták, hogy kényszerítőeszközt használtak volna, vagy hogy gumibottal verték volna az ajtót. Csupán kézzel kopogtattak állításuk szerint.

A panaszos által csatolt képek nem voltak arra alkalmasak, hogy a panaszosi állítást alátámasszák, vagy azt cáfolják. A képeken sérülés nem látszik, az ajtón vannak ugyan koszfoltok, azonban önmagában a képfelvételek alkalmatlanok azoknak a keletkezési körülményeinek feltárására.

A Testület e vonatkozásban nem tudta a bizonyítékok szűkös volta miatt feloldani az előadások közötti ellentmondást, és nem tudta az eseményeket megfelelően rekonstruálni.

b) Az áramszolgáltatás kapcsán rendőri jelentések rögzítik, hogy erre azért került sor, mert másként nem tudták a szabálysértést megszüntetni, illetve azt akarták elérni, hogy a panaszos hajlandó legyen magát alá vetni az intézkedésnek.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése szerint ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 15.§ pedig az arányosság követelményét szabályozza. Eszerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetve kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A panaszos a saját előadása szerint is a rendőrökre csukta az ajtót, így megakadályozta az intézkedés folytatását, illetve a szabálysértés megszakítását. A fenti jogszabályhely szerint tehát megnyílt a rendőrség számára annak a lehetősége, hogy az ajtót vagy más az intézkedés akadályozó tárgyat eltávolítsák.

Figyelemmel a fenti szabályra, illetve az arányossági követelményre a Testület álláspontja szerint nem volt jogellenes a rendőrség azon döntése, hogy az ajtó betörése vagy leszerelése helyett az áramszolgáltatás időszakos megszakításáról döntött, különös figyelemmel arra, hogy az áramellátás miatt hangosan szóló tv szintén akadályt képezte az intézkedésnek. (Ekörben hivatkozik a Testület Btk. értelmező rendelkezésére, amely a villamosenergiát is dologként – tárgyként – határozza meg.)

Mindezek alapján a Testület az ajtóban történt károkozásra vonatkozó ellentmondást nem oldani, ugyanakkor a hatályos jogszabályok szerint a rendőrnek az adott körülmények között akár joga lett volna az ajtót be is törni, így amennyiben gumibottal ütötték volna az ajtót, az se minősülne jogszerűtlennek. Ugyanakkor az áramszolgáltatás körében egybehangzóak az előadások, így ekörben a tényállás felderíthető volt.

A Testület a fentiek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az áramszolgáltatás megbontása nem volt jogszerűtlen, az megfelelt az arányossági követelményeknek is, így nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.

4) A panaszosnak az azonosítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó panaszra kapcsán az alábbiakat állapította meg a Testület.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem azonosította magát, illetve nem mutatta fel a szolgálati igazolványát.

A rendőr jelentése szerint a napszaknak megfelelően köszönt, tisztelgett, majd közölte a panaszossal a teljes nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát. Illetve előadta, hogy a panaszos még azt megelőzően becsukta az ajtót, hogy a szolgálati igazolványát a panaszos kérésének megfelelően megmutathatta volna.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület a történeti tényállás kialakítása során feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség által előadottak között, amelyeket a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközzel és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott feloldani, így a történeteket nem tudta rekonstruálni ateinketben, hogy a rendőr azonosította-e magát az intézkedés kezdetén.

Ugyanakkor megjegyzi a Testület, hogy a fenti rendelkezések értelmében a rendszerezített szolgálati egyenruhában lévő rendőr, nem köteles az igazolványát felmutatni, mert az egyenruha és az azon elhelyezett azonosító jelvény igazolja rendőri mivoltát.

A Testület a fentiek miatt arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte a rendőrök hangnemét az intézkedés során.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, [...] RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A jelentések szerint az intézkedő rendőrök kulturáltan és szakszerűen kommunikáltak a panaszossal.

Ezzel szemben a panaszos lekezelő hangnemről számolt be.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőr előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel a rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A bejelentés intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán. Az igazoltatásra jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. Az áramszolgáltatás ideiglenes megszüntetésére szintén jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga. Az azonosítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó panasz kapcsán a Testület nem tudta az ellentmondást feloldani, így arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható. Ugyanezen okból nem volt megállapítható a hangnem miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme.

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTISZÜLET

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET